

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 24. februar 2011
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2010-792-1517
Dok.: RAJ41701

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 310 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 11. november 2010. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Lars Barfoed

/

Anette Arnsted

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 310 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Ministeren bedes kommentere henvendelserne fra Retssikkerhedsfonden vedrørende erfaringerne med antiterrorlovgivningen, jf. REU alm. del - bilag 70 og 76.”

Svar:

1. For så vidt angår Retssikkerhedsfonden bemærkninger vedrørende retsplejelovens § 116, stk. 2, om Politiets Efterretningstjenestes indhentelse af oplysninger fra andre forvaltningsmyndigheder og retsplejelovens § 783, stk. 2, (muligheden for at opnå kendelse ”på person”) henvises der til punkt 2 og 4 i Justitsministeriets samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 232 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del).

2. Om retsplejelovens § 786, stk. 4, om logning anfører Retssikkerhedsfonden i henvendelsen bl.a., at det ikke i Justitsministeriets redegørelse om erfaringerne med lovgivning indført i forbindelse med anti-terrorpakke I fra 2002 og anti-terrorpakke II fra 2006 oplyses, i hvilke konkrete tilfælde trafikdata fra logning har været af afgørende betydning.

Det bemærkes hertil, at bestemmelsen blev indført for at sikre, at oplysninger om teletrafik er tilgængelige, når retten ved kendelse har bestemt, at politiet til brug for en konkret efterforskning eller retsforfølgning af alvorlig kriminalitet kan foretage indgreb i meddelelseshemmeligheden.

Også før vedtagelsen af reglerne om logning opbevarede teleselskaberne – af bl.a. regnskabsmæssige grunde – trafikdata. Der var dog stor forskel på, hvilke oplysninger de enkelte teleselskaber registrerede, og dermed hvilke oplysninger der var til rådighed i forbindelse med politiets, herunder Politiets Efterretningstjenestes, indgreb i meddelelseshemmeligheden. På den baggrund er det ikke muligt med sikkerhed i konkrete tilfælde at angive, hvorvidt indhentede oplysninger ikke ville have været til stede, såfremt der ikke var en forpligtelse til efter reglerne om logning at opbevare oplysninger. Bestemmelsen i retsplejelovens § 786, stk. 4, sikrer imidlertid, at oplysningerne er til stede i mindst 1 år.

Som det fremgår af Justitsministeriets ovennævnte redegørelse (afsnit 3.2.3), anvender Politiets Efterretningstjeneste i betydeligt omfang trafikdata navnlig i forbindelse med længerevarende efterforskninger inden for terrorområdet. Trafikdata kan bidrage til at fastlægge, om – og i givet fald i hvilket omfang – en mistænkt person har forbindelser til andre mis-

tænkte personer, ligesom trafikdata kan bidrage til at henlede efterretningstjenestens opmærksomhed på forbindelser mellem en mistænkt og personer, der ikke tidligere har været genstand for efterretningstjenestens opmærksomhed. Trafikdata har således i flere tilfælde været af afgørende betydning for at kunne afdække terrorrelationerne i både ind- og udland. I den forbindelse er det ikke alene af stor betydning at kunne tilvejebringe trafikdata af nyere dato, men tillige at kunne tilvejebringe ældre trafikdata for at konstatere, om der har været tale om en længerevarende forbindelse.

3. For så vidt angår Retssikkerhedsfondens bemærkninger til Integrationsministeriets bidrag til Justitsministeriets redegørelse om anti-terrorpakkerne har Justitsministeriet indhentet en udtalelse fra Integrationsministeriet, der har oplyst følgende:

”Integrationsministeriet har i Redegørelse om erfaringerne med lovgivning indført i forbindelse med anti-terrorpakke I fra 2002 og anti-terrorpakke II fra 2006 gennemgået de regler, der er indført og justeret siden 2002 på det udlændingeretlige område. Det er Integrationsministeriets opfattelse, at der ved de gældende regler er foretaget de nødvendige tiltag mod terrorisme på udlændingeområdet.”

4. For så vidt angår Retssikkerhedsfondens bemærkninger til Økonomi- og Erhvervsministeriets bidrag til Justitsministeriets redegørelse om anti-terrorpakkerne har Justitsministeriet indhentet en udtalelse fra Økonomi- og Erhvervsministeriet, der har oplyst følgende:

”Retssikkerhedsfonden efterlyser i deres kommentarer til regeringens redegørelse om erfaringerne med lovgivning indført i forbindelse med anti-terrorpakke I fra 2002 og anti-terrorpakke II fra 2006 (herefter redegørelsen) en beskrivelse af den kritik som lov om forebyggende foranstaltninger om udbytte af hvidvask og finansiering af terrorisme (herefter hvidvaskloven) har været udsat for, samt en beskrivelse af praksis på området.

I besvarelsen nedenfor er det forudsat, at den kritik af hvidvaskloven, som Retssikkerhedsfonden henviser til, er kritikken fra Advokatrådet i 2009. For fuldstændighedens skyld skal det oplyses, at økonomi- og erhvervsministeren den 8. februar 2010 har besvaret et folketingsspørgsmål fra Grønlandsudvalget vedr. Erik Sevaldsens indlæg den 25. november 2009 vedr. hvidvaskloven.

Advokatrådet anmodede i brev af 2. september 2009 til økonomi- og erhvervsministeren om iværksættelse af et lovforberedende arbejde med henblik på en systematisk revision af hvidvaskloven.

Dette var begrundet med, at Advokatrådet fandt, at lovens systematik og indhold gjorde det svært at fastslå, hvilke krav loven stiller til de omfattede virksomheder. Advokatsamfundet mente ikke, at de i loven anvendte definitioner og afgørelser med sikkerhed gav grundlag for at fastslå bestemmelsernes anvendelsesområde.

Økonomi- og erhvervsministeren tilkendegav i brev af 18. november 2009 til Advokatrådet at være enig med Advokatrådet i, at der på daværende tidspunkt var behov for yderligere vejledning på hvidvaskområdet, og meddelte, at Finanstilsynet, der administrerer loven, forventede at udsende en ny vejledning på hvidvaskområdet i 2010.

Finanstilsynet etablerede i forbindelse med forberedelsen af den nye vejledning en kontaktgruppe med deltagelse af repræsentanter fra Erhvervs- og Byggestyrelsen, Advokatsamfundet, Hvidvasksekretariatet/SØK, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Finansrådet, Realkreditrådet, Finans & Leasing og Foreningen for Statsautoriserede Revisorer (FSR). Siden april har Finanstilsynet afholdt møder med hele kontaktgruppen og bilaterale møder med Advokatsamfundet og FSR med henblik på at udarbejde en vejledning i samarbejde med branchen og myndighederne på hvidvaskområdet.

Finanstilsynet offentliggjorde den nye hvidvaskvejledning i oktober 2010.

Vejledningen indeholder en beskrivelse af reglerne på hvidvaskområdet og indeholder retningslinjer for, hvordan reglerne skal opfyldes af de personer og virksomheder, der er omfattet af hvidvaskloven. På områder, hvor det er overladt disse at foretage en risikovurdering, indeholder vejledningen anvisninger på, hvordan reglerne skal opfyldes.

Som noget nyt indeholder vejledningen særskilte kapitler, der henvender sig til henholdsvis advokater og revisorer.

Det er Finanstilsynets opfattelse, at samarbejdet om den nye vejledning har betydet større forståelse for lovens formål og indhold. Finanstilsynet vil fortsætte det gode samarbejde med branchen og har på nuværende tidspunkt indledt drøftelser med både Forsikring og Pension og Ejendomsmæglerforeningen om disse branchers særlige forhold set i forhold til hvidvaskloven.

Formål og praksis

Hvidvasklovgivningen skal medvirke til bekæmpelse af kriminalitet, herunder terrorisme, ved at begrænse mulighederne for misbrug af det finansielle system til hvidvask af penge og finansiering af terrorisme og skal samtidig lette politiets efterforskning.

De virksomheder og personer, som er omfattet af hvidvaskloven, er under visse betingelser forpligtet til at underrette Hvidvasksekreta-

riatet, hvis der er mistanke om, at en kundes transaktion eller henvendelse har eller har haft tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme.

Det følger af Hvidvasksekretariatets årsberetning fra 2009, at antallet af underretninger modtaget i Hvidvasksekretariatet i perioden fra 2005-2008 har været stadigt stigende. Denne stigning er fortsat i 2009, hvor der er modtaget i alt 2095 underretninger, og dermed 35 % flere underretninger end i 2008. Stigningen skyldes især underretninger fra pengeinstitutter og pengeoverførselsvirksomheder.

Tallene for de lovpligtige underretninger i henhold til hvidvaskloven og spillekasinooven i 2009 og foregående år er følgende:

Underrettende	2005	2006	2007	2008	2009
Pengeinstitutter	201	390	693	543	753
Realkreditinstitutter	3	0	2	2	2
Forsikring og fondsmæglere	1	1	0	0	0
Vekselkontorer	131	171	145	273	499
Pengeoverførselsvirksomheder	105	266	482	711	797
Advokater	6	5	6	5	11
Revisorer og Skatterådgivere	2	4	0	0	4
Ejendomsmæglere	0	0	1	1	0
Andre	0	2	1	1	4
Spillekasinoer	1	37	19	17	25
I alt	450	876	1349	1553	2095

”